

Ortak adına alınan aracın adi ortaklık defterine kaydının nasıl yapılacağı ve adi ortaklık adına Ba formunda nasıl bildirileceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	67854564-105[6361]-E.261207
Tarih	10.07.2019

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 67854564-105[6361]-E.261207

10.07.2019

Konu : Şahsi Ticari Kazancın Vergilendirilmesi ve Belge Düzeni

İlgide kayıtlı özelge talep formunun tetkikinden, oto alım-satım ve komisyonculuğu faaliyeti ile uğraştığınız, bu faaliyet kapsamında bazı şirketler tarafından internet üzerinden ihale ile satışa çıkarılan araçları satın almak istediğiniz fakat satışı yapılan araçların satın alınabilmesi için ihale sistemine kayıt olunması gerektiği, kayıt esnasında şahıs ise T.C. kimlik numarasının veya şirket ise şirketin vergi kimlik numarasının girilmesinin istenildiği, bu sebeple adi ortaklığın vergi kimlik numarası ile sisteme giriş

yapılamadığı, adi ortaklardan birinin T.C kimlik numarası ile kayıt olunduğu, bu ortak üzerinden ihaleye girildiği ve araç satışının bu ortak adına yapıldığından bahisle, alınan aracın ortaklık defterine kaydının nasıl yapılacağı ve adi ortaklık adına BA formunda nasıl bildirileceği hususlarında Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmıştır.

1- GELİR VERGİSİ KANUNU UYGULAMASI

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde; *"Her türlü ticari ve sınai faaliyetten doğan kazançlar ticari kazançtır.*

...

Kolektif ortaklıklarda ortakların, adi veya eshamlı komandit ortaklıklarda komandite ortakların ortaklık karından aldıkları paylar şahsi ticari kazanç hükmündedir.(66'ncı madde hükmü mahfuzdur.)" hükmü yer almaktadır.

Ticari faaliyet, bir türlü emek-sermaye organizasyonuna dayanmakta olup kazanç sağlama niyet ve kastının bulunup bulunmaması böyle bir organizasyon tarafından icra edilen faaliyetin ticari faaliyet olma niteliğine etki etmemektedir. Ancak, bir faaliyetin "ticari faaliyet" sayılabilmesi için, kazanç sağlama niyet ve kastı gerekmemekle birlikte, faaliyeti icra eden organizasyonun bütün unsurlarıyla birlikte değerlendirildiğinde kazanç sağlama potansiyeline sahip olması gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca, 6098 sayılı Borçlar Kanununun 620 nci maddesinde iki ya da daha fazla kişinin bir sözleşmeye dayanarak ortak bir amaca erişmek üzere emek ve mallarını birleştirmeleri olarak tanımlanan adi ortaklıkların tüzel kişiliği olmadığı gibi, gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olmaları da mümkün bulunmamaktadır. Adi ortaklık olarak faaliyette bulunulması halinde, ortaklığa stopaj ve katma değer vergisi mükellefiyeti tesis ettirilmekte, adi ortaklıkların ortaya çıkan kâr veya zararı, adi ortaklığı oluşturan ortaklar tarafından hisseleri oranında kendi kazançlarına dâhil edilerek vergilenmektedir.

Buna göre, ihale yolu ile ortaklardan biri adına satın alınan araçların ortaklığa devredilmesi işleminin ilgili ortak tarafından ortaklığa satış yolu ile gerçekleştirilmesi gerekeceğinden, söz konusu alım satım işinin de ortağa ait şahsi ticari kazanç hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

2- VERGİ USUL KANUNU UYGULAMASI

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 227 nci maddesinde, bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait kayıtların tevsikinin mecbur olduğu,
- 229 uncu maddesinde, faturanın satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika

olduğu,

- 231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenmesi gerektiğı, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı,

- 232 nci maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin; birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına, kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara, defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere, vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunların da fatura istemek ve almak mecburiyetinde oldukları,

- 234 üncü maddesinde, birinci ve ikinci sınıf tüccarların, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin vergiden muaf esnafa yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia içinde tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulasının vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmünde olduğu

hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca, adi ortaklığın defter tutma, belge düzenleme, kayıtların tevsiki gibi yükümlölüklerinin ortaklardan bağımsız olarak yerine getirilmesi zorunluluk arz etmektedir.

Öte yandan, adi ortaklık bağımsız bir işletme birimi olarak ayrı vergi mükellefiyetine sahip olduğundan ve defter tutma, belge düzenleme, kayıtların tevsiki gibi yükümlölüklerinin ortaklardan bağımsız olarak yerine getirilmesi zorunluluk arz ettiğinden, ilgili mevzuat dahilinde kendi adlarına basımını yaptırmış veya tasdik ettirmiş oldukları belgelerin ve defterlerin kullanılması icap etmekte olup, kendi adlarına düzenlenmeyen belgeler muhteviyatı tutarların gider veya maliyet unsuru olarak kayıtlara alınması mümkün bulunmamaktadır.

Buna göre, ihale yolu ile ortak adına satın alındığı belirtilen aracın, ortaklık kayıtlarına intikali için, ortağın alım satım işinin ortağa ait şahsi ticari kazanç hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğinden, ortak tarafından adi ortaklık adına fatura düzenlenmesi icap etmektedir.

Diğer taraftan, 396 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "1.2. Bildirime Konu Alış/Satışlar ve Hadler" başlıklı bölümündeki; "1.2.1. *Bildirim mecburiyeti bulunan mükelleflerce, belirlenen hadler çerçevesinde yapılan her türlü mal ve/veya hizmet alış ve satışları, bunlara ilişkin belgenin türüne (fatura, irsaliyeli fatura, serbest meslek makbuzu, müstahsil makbuzu, gider pusulası, akaryakıt pompalarına bağlı ödeme kaydedici cihaz fişi, sigorta komisyon gider belgesi ve yolcu bileti gibi) bakılmaksızın Ba-Bs bildirim formlarına dahil edilecektir.*" açıklaması çerçevesinde söz konusu belgelerin bildirimlerinize dahil edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

İmza

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026